

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг

Утас/Факс: 976-7054 3179

И-мэйл: goviusumber@audit.gov.mn

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН АЙМАГ, СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ
ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН НАМД

2024.08.01 № 249

танай _____-ны № _____-т

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр
хуульд заасан шаардлагад
нийцсэн талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4-т заасан Төрийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох Иргэний зориг ногоон намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

2024 оны Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага нь 2024 оны Аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Төрийн аудит. Тулгуур зарчим, MNS 6817-6:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817-8:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Иргэний зориг ногоон намын аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Иргэний зориг ногоон намын мөрийн хөтөлбөр (.3... хуудас)-г хавсаргав.

Хувийг: Аймгийн сонгуулийн хороонд

Хавсралт .5... хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АХЛАХ АУДИТОР

Б.САРАНТУЯА

Б.АНХТУЯА

Говь-сүмбэр аймгийн ИТХ-ын сонгуульд оролцох Иргэний Зориг Ногоон Намын мөрийн хөтөлбөр

Оршил

Иргэний Зориг Ногоон нам нь тогтвортой хөгжил, байгаль орчныг хамгаалах, нийгмийн тэгш байдлыг хангахад тууштай ажиллана. Манай хөтөлбөр нь нийгэмд тулгарч буй өвөрмөц сорилтуудыг шийдвэрлэх, бүх оршин суугчдад чинээлэг, ногоон, хүртээмжтэй ирээдүйг дэмжих зорилготой. Энэхүү хөтөлбөр нь оршин суугчдын сайн сайхан байдалд чухал ач холбогдолтой гол салбар дахь бидний алсын хараа, зорилго, стратегийг тодорхойлсон.

1-р бүлэг: Байгаль орчны тогтвортой байдал

1.1 Сэргээгдэх эрчим хүчнийг дэмжих

1.1.1 Өрхийн сэргээгдэх эрчим хүчнийг нэвтрүүлэхийг дэмжинэ

1.1.2 Сэргээгдэх эрчим хүчний бодлогыг дэмжинэ

1.1.3 Нөхөрлөлийн эрчим хүчний хоршоо байгуулахыг дэмжинэ

1.2 Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах

1.2.1 Дахин боловсруулах цонх хөтөлбөр нэвтрүүлэхийг дэмжинэ

1.2.2 Нэг удаагийн хуванцарыг багасгах, өөр хувилбаруудыг дэмжинэ

1.2.3 Бордоо болон органик хог хаягдлын менежментийг дэмжинэ

1.3 Байгалийн нөөцийг хамгаалах

1.3.1 Орон нутгийн экосистемийг хамгаалах хүчин чармайлтыг бэхжүүлэнэ

1.3.2 Усны тогтвортой менежментийн туршлагыг сайжруулна

1.3.3 Тогтвортой хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуйг дэмжинэ

2-р бүлэг: Эдийн засгийн хөгжил

2.1 Орон нутгийн бизнесийг дэмжих

2.1.1 Жижиг бизнест зээл олголтыг судалж, бодлогоор дэмжинэ

2.1.2 Орон нутгийн бизнес эрхлэлтийг судалж, бодлогоор дэмжинэ

2.1.3 Орон нутгийн зах зээл, худалдааны сүлжээг хөгжүүлнэ

2.2 Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх

2.2.1 Эко аялал жуулчлалын санаачилгыг дэмжинэ

2.2.2 Соёлын өвийг хамгаална

2.2.3 Тогтвортой аялал жуулчлалыг дэмжинэ

0000000001

Амгалан

2.3 Ажлын байр бий болгох, сургах

- 2.3.1 Ногоон үйлдвэрлэлд ажлын байрны сургалтын хөтөлбөр бий болгоно
- 2.3.2 Ур чадварыг хөгжүүлэх боловсролын байгууллагуудтай хамтран ажиллана
- 2.3.3 Байгаль орчныг хамгаалах төслүүдэд хөдөлмөр эрхлэх боломжийг бүрдүүлнэ

3-р бүлэг: Нийгмийн тэгш байдал ба оролцоо

3.1 Боловсролыг сайжруулах

- 3.1.1 Орон нутгийн сургуулийн санхүүжилтийг нэмэгдүүлэхийг судалж, дэмжинэ
- 3.1.2 Бага насны хүүхдийн боловсролын хүртээмжийг өргөжүүлэхийг дэмжинэ
- 3.1.3. Мэргэжлийн болон техникийн сургалтын хөтөлбөрийг боловсронгуй болгоно

3.2 Эрүүл мэнд, сайн сайхан байдлыг хангах

- 3.2.1 Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг бодлогоор дэмжинэ
- 3.2.2 Сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаарх мэдлэгийг дээшлүүлнэ
- 3.2.3 Олон нийтийн эрүүл мэндийн хөтөлбөрт анхаарч, бодлогын дэмжлэг үзүүлнэ

3.3 Эмзэг бүлгийн хүн амыг дэмжих

- 3.3.1. Бага орлоготой өрхүүдэд хүргэх нийгмийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулна
- 3.3.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг чадавхижуулах бодлогыг дэмжинэ.
- 3.3.3. Ахмад настнуудад үзүүлэх дэмжлэгийг бодлогоор дэмжинэ

4-р бүлэг: Дэд бүтэц ба холболт

4.1 Тогтвортой тээврийг хөгжүүлэх

- 4.1.1 Нийтийн тээврийн сүлжээний бүтцийг сайжруулах бодлогыг дэмжинэ
- 4.1.2 Моторгүй тээврийн хэрэгслийн үйлчилгээг дэмжинэ
- 4.1.3. Цахилгаан тээврийн хэрэгслийн дэд бүтцийн бодлогыг дэмжинэ

4.2 Дижитал холболтыг сайжруулах

- 4.2.1 Өргөн зурвасын интернетийн хандалтыг өргөжүүлнэ
- 4.2.2 Дижитал бичиг үсгийн хөтөлбөрийг дэмжинэ
- 4.2.3. Цахим засаглалын санаачлагыг дэмжинэ

4.3 Нийтийн аж ахуйг сайжруулах

- 4.3.1 Ус, ариутгах татуургын системийг шинэчлэлийг дэмжинэ

0000000002

Amujan

4.3.2 Эрчим хүчний найдвартай хангамжийг бодлогын хүрээнд дэмжинэ

4.3.3 Хог хаягдлын менежмент, цэвэрлэх байгууламжийн шинэчлэлийг бодлогоор дэмжинэ

5-р бүлэг: Засаглал ба ил тод байдал

5.1 Сайн засаглалыг дэмжих

5.1.1 Төрийн үйл ажиллагааны ил тод, хариуцлагатай байдлыг нэмэгдүүлнэ

5.1.2 Шийдвэр гаргах түвшинд олон нийтийн оролцоог дэмжинэ

5.1.3. Авлигатай тэмцэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ

5.2 Олон нийтийн оролцоог бэхжүүлэх

5.2.1 Олон нийтийн байнгын уулзалтыг зохион байгуулна

5.2.2 Орон нутгийн иргэний байгууллагуудыг дэмжинэ

5.2.3 Сайн дурын үйл ажиллагаа, олон нийтэд үйлчлэх үйл ажиллагааг дэмжинэ

5.3 Хуулийн хэрэгжилтийг үр дүнтэй сайжруулах

УСЯ0055 9019049

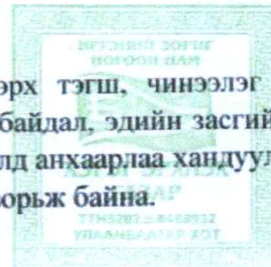
5.3.1 Хууль сахиулах байгууллагын ажилтнуудын сургалтыг сайжруулна

5.3.2 Олон нийтийн цагдаагийн хөтөлбөрийг сайжруулна

5.3.3 Тэгш шударга ёсыг дэмжинэ

Дүгнэлт

Иргэдийн Зориг Ногоон нам нь тогтвортой, эрх тэгш, чинээлэг нийгмийг байгуулахын төлөө зүтгэнэ. Байгаль орчны тогтвортой байдал, эдийн засгийн хөгжил, нийгмийн тэгш байдал, дэд бүтэц, холболт, сайн засаглалд анхаарлаа хандуулснаар бид оршин суугч бүр хөгжиж чадах ирээдүйг бий болгохыг зорьж байна.

0000000000

Amnyaa

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг

Утас/Факс: 976-7054 3179

И-мэйл: goviumber@audit.gov.mn

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН АЙМАГ, СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ
ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН НАМД

2024.07.24 № 234
танай _____-ны № _____-г

Хандивын тайлангийн дүгнэлт

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох **“ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН”** намаас ирүүлсэн хандивын тайланг Төрийн аудитын тухай хуулиар тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хянан баталгаажуулж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох **“ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН”** нам нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.3.6, 25.4.6-д заасны дагуу иргэн, хуулийн этгээдээс өгсөн хандивын тайлангаа мөн хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.7-д заасны дагуу Төрийн аудитын орон нутаг дахь салбар байгууллагад хүргүүлж, дүгнэлт гаргуулах үүргийг хүлээнэ.

Хандивыг Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, мөн хуулийн 16 дугаар зүйл, Сангийн сайд 2017 оны 386 дугаар тушаалаар батлагдсан санхүүгийн тайлангийн маягт, зааврын дагуу бэлтгэсэн санхүүгийн тайландаа тусгах үүргийг улс төрийн нам хүлээнэ.

Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь Төрийн аудитын тухай хууль болон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуульд заасны дагуу сонгуульд оролцох улс төрийн нам, эвсэлд иргэн, хуулийн этгээдээс өгсөн хандивын тайланг хянан баталгаажуулж, дүгнэлт гаргана.

Намаас дүгнэлт гаргуулахаар ирүүлсэн хандивын тайланд тусгагдаагүй хандивыг хянан баталгаажуулахгүй бөгөөд түүнээс үүсэх үр дагавар, хариуцлагыг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар хүлээхгүй болно.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газар Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох **“ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН”** намд иргэн, хуулийн этгээдээс өгсөн хандивын тайланг Аудитын дээд байгууллагуудын Олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2024 оны А/49 дүгээр тушаалаар батлагдсан зааврыг баримтлан Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 55 дугаар зүйлийн 55:1:1, 55.1.2, 55.1.3, 55.1.4, 55.1.5, 55.1.6, 55.1.7-д нийцэж буй эсэхийг дэмжих нотлох баримт, дүн дүгнэлтийн үндсэн дээр хянан баталгаажуулж дүгнэлт гаргасан болно.

Дүгнэлт

“ИРГЭНИЙ ЗОРИГ НОГООН” нам нь 2024 оны ээлжит сонгуулийн жилийн 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс өмнөх жилийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд хандив хүлээн аваагүй байна.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

